

УДК 72.01 : 378.147 : 7.071

Яковенко М. К.¹, Малигіна М. П.²¹кандидат архітектури, доцент,

кафедра Основ архітектури и архітектурного проектування, КНУБА

iakovenko.mk@knuba.edu.ua

orcid.org/0000-0002-1080-3443

²психолог

АВТОРСЬКИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ АРХІТЕКТОРА ОЛЕГА СЛЄПЦОВА

© Яковенко М. К., Малигіна М. П., 2026

<https://doi.org/10.32347/2519-8661.2026.35-36.164-178/>

Основним образом української освіти зараз для мене є сад Саду. Саду божественних пісень. Бо сад – це не плантація для збору врожаю з технологіями вирощування й оцінками ефективності, яка складається з однакових рослин, розміщуваних у відповідному для умов догляду та збору плодів строгому порядку, а різномай – «музика для очей» і душі [38].

Анотація: У статті висвітлено авторський метод (навчання на власному прикладі) завідувача кафедри О.С. Слепцова в контексті підготовки майбутніх архітекторів. Основна увага зосереджена на аналізі есе студентів випускних курсів, написаних як рефлексія після перегляду фільму-концерту «Олег Слепцов. Мелодії кохання. Романтичний джаз» (рис. 1). Проаналізовано ключові аспекти професійної самоідентифікації студентів, їхнє розуміння місії архітектора, необхідних навичок та сутності творчості. Показано, що абстрактне мистецтво, таке як музика, слугує ефективним поштовхом для формування цілісного світогляду фахівця, який прагне поєднати технічну логіку та емоційну чутливість. На основі студентських роздумів підтверджується, що сучасний архітектор має бути не лише технічним спеціалістом, а й філософом, психологом та медіатором між суспільством, природою та технологіями.

Ключові слова: Архітектурна освіта, методичний підхід, авторський метод, професійна рефлексія, синтез мистецтв, місія архітектора, творчість, гуманістична архітектура.

Постановка проблеми. Сучасна архітектурна практика функціонує в умовах безпрецедентної складності, що охоплює глобалізацію, прискорену урбанізацію, кліматичні зміни та соціальні кризи. У зв'язку з цим, місія архітектора значно трансформувалася: він більше не є лише технічним проектувальником. Сьогодні архітектор мусить виступати в ролі медіатора, який забезпечує гармонію між людиною, природою і технологіями.

Критичним викликом сьогодення є те, що урбаністичне середовище, за словами студентів, може відігравати «небезпечну роль» у деградації когнітивних процесів людини, впливаючи на її здатність до концентрації та емоційного балансу. Оскільки простір, у якому ми живемо, формує наше мислення, настрої і спосіб життя, на архітектора лягає величезна відповідальність за створення середовища, яке зцілює і підносить. Він повинен створювати простори, де люди почуваються захищено, натхненно, де вони можуть мислити й розвиватися.

Відповідно, виникає гостра методична проблема в архітектурній освіті: як забезпечити формування фахівців, здатних мислити цілісно, поєднуючи необхідний технічний фундамент (знання конструкцій, норм, технологій, 3D-моделювання) із критично важливими гуманітарними навичками. До цих гуманітарних навичок належать: емпатія, спостережливість, емоційний інтелект, а також здатність «читати нематеріальне» та виступати «філософом, психологом і митцем».

Студенти відзначають, що архітектура вимагає постійного балансу між раціональним і емоційним, і вони прагнуть знайти внутрішню рівновагу, не загубивши власну чутливість серед дедлайнів, нормативів і компромісів. З цього випливає необхідність педагогічних підходів, які допомагають студентам знайти «внутрішню правду» і розглядати архітектуру як «спосіб служіння».

Особливого значення ця проблема набуває в контексті відновлення України. Відбудова міст після війни — це не лише технічна задача, а й моральний і духовний виклик, що вимагає відновлення довіри, спокою та ідентичності. Таким чином, архітектор має стати будівничим не лише фізичного простору, а й психологічного відновлення людей.

У даній статті досліджується, наскільки авторський методичний підхід Олега Слєпцова (навчання на власному прикладі) у поєднанні з рефлексією і через абстрактне мистецтво може слугувати ефективним інструментом для вирішення вищезазначеної проблеми: формування всебічно розвинутої, гуманної та свідомої особистості архітектора, здатної гармонійно поєднати технічну точність із художньою чутливістю, відповідаючи на складні виклики сьогодення.

Актуальність дослідження. Сучасний архітектор стикається з численними викликами: екологічні проблеми, швидка урбанізація, соціальні кризи та технологічний прогрес. В умовах глобальних змін і, особливо, в контексті відновлення України після війни, місія архітектора набуває нового, глибокого сенсу. Архітектор стає відповідальним не лише за форму міста, а й за емоційний стан суспільства, за його естетичну культуру та відчуття гармонії. У зв'язку з цим, вища освіта мусить забезпечити формування не лише технічно компетентних, а й всебічно розвинутих особистостей, здатних мислити системно, концептуально та людяно. Актуальність дослідження полягає у висвітленні методичного підходу, який, через власний приклад та інтеграцію мистецтва, стимулює глибоку професійну самоідентифікацію студентів, що є критичним для підготовки фахівців, здатних створювати людяний простір.

Метою статті є висвітлення методичного підходу, що базується на принципі власного прикладу, та його впливу на формування професійного світогляду студентів-архітекторів, що був досліджений шляхом аналізу їхніх рефлексивних есе після перегляду фільму-концерту Олега Слєпцова.

Наукова новизна підходу полягає в тому, що для стимуляції професійної рефлексії та інтеграції гуманітарних цінностей використано приклад абстрактного мистецтва (джазу), який, за словами студентів, працює як активатор внутрішнього діалогу, відкриваючи «внутрішню правду» архітектора. Запропонований авторський метод (який втілюється через демонстрацію цінностей та комплексного розвитку творчої особистості, як це представлено у постаті О. Слєпцова) доведено як дієвий інструмент для переведення технічного мислення у площину емоційної та філософської відповідальності.

«Людський поступ - це безконечне громадження мільярдів атомів сих малих діл, солідно і совістно сповнюваних. Як з незамітної творчої роботи мільярдів коральових полінів виростають могутні громади коральових скал, так плідна муравельна праця поколінь, совістно сповнюваний буденний обов'язок незамітно громадають культурні капітали суспільности і людства. Ніяка фраза, ніяке шибання по хмарах не звільняє від обов'язку чесного і солідного сповнювання свого ближшого діла, накиненого житєм і обставинами...»

Михайло Грушевський

Архітектурна творчість у своїй найвищій формі не є лише процесом зведення споруд, а виступає як безперервний шлях самовдосконалення особистості, де архітектор, який постійно розвиває власний інтелектуальний та емоційний потенціал, неминуче досягає професійних вершин. Тільки людина, щиро віддана своїй справі, здатна трансформувати світ навколо, оскільки архітектура вимагає постійного навчання, вдосконалення мислення та розвитку емпатії. Справжній архітектор повинен залишатися «вічним учнем», відкритим до нових технологій, історії та потреб людини, де кожен проєкт стає черговим етапом пізнання та розвитку професійної відповідальності. Архітектор, який постійно розвивається, — стає кращим! Шлях архітектора — це не просто рух від одного проєкту до іншого, а безперервний процес самотворення та «освіти для вільних і гідних». Справжня освіта архітектора полягає не лише в дипломах, а у прагненні осмислено прожити життя, постійно шукаючи відповіді на екзистенційні питання про співіснування з іншими, світом та власним «Я». Професія вимагає від митця бути «вічним учнем», відкритим до нових технологій, історії та людських потреб, адже розвиток інтелекту й відповідальності не має кінцевої точки. Лише через постійне вдосконалення мислення та навичок кожна лінія у кресленні стає частиною шляху пізнання, здатною створювати простори, що «лікують і надихають».

Історія та теорія культури демонструють нам постаті Майстрів, чий внесок у розвиток людства став визначальним завдяки їхній здатності творити себе та свій світ. Володимир Нікітін, архітектор, культуролог, письменник і поет, у своїх роздумах наголошує, що справжня освіта — це не дипломи, а прагнення осмислено прожити життя, знаходячи баланс між власним покликанням та користю для соціуму. Для формування такої освіченої людини критично важливою є зустріч із Майстром — тим, хто робить щось унікальне, надихає та запалює творчу уяву. Такими орієнтирами в історії та архітектурній практиці стають Майстри, що залишили вагомий слід: від В. Покровського, чії роботи початку ХХ століття стали еталонними для сакральної архітектури, до Ле Корбюзьє, який навчив світ бачити велич у лаконічному та відчувати гармонію між конструкцією і функцією. Їхня творчість — це не просто будівлі, а «відсвіти Божественних ігор Премудрості», що підтримують вогонь творіння в культурі. Вони подібно до ідеалу Майстра епохи Відродження, охоплювали різні види мистецтва — просторові, візуальні та часові, залишаючи по собі не просто будівлі, а нові смисли буття [38].

Яскравим представником сучасної Української архітектурної школи, який втілює цей ренесансний ідеал цілісної особистості, є Олег Семенович Слепцов. Його творчий метод базується на принципі завершеності: кожен етап його діяльності — чи то наукове дослідження, чи проєктна пропозиція — обов'язково увінчується конкретним результатом. Олег Слепцов — це «деміург»*, чия мистецька сила поєднує в собі таланти архітектора, вченого, музиканта та художника. За понад 40 років педагогічної діяльності, з яких 16 років він очолює кафедру Основ архітектури та архітектурного проєктування КНУБА, він виплекав цілу плеяду послідовників, зокрема понад 20 учнів, які успішно захистили дисертаційні дослідження. Вивчення спадщини та поточної діяльності О. С. Слепцова стає наскрізною лінією підготовки фахівців: від перших графічних вправ до концептуального розуміння архітектурного середовища під час виїзних занять. Студенти першого курсу, опановуючи фундаментальну техніку «відмивки», виконують курсові проєкти, об'єктами дослідження яких є архітектурні твори Олега Семеновича Слепцова (рис. 8). А формат лекцій-екскурсій дозволяє студентам вийти за межі аудиторій та вивчати архітектуру в натурі, що є інноваційною формою викладання (рис. 7).

*деміург (від грецької «майстер» «ремісник» «творець») – в античній філософії і гностицизмі творець матеріального космосу всесвіту і усього живого.

Фундаментальною ідеєю творчості Олега Слепцова є синтез різних форм мистецтва в єдиний творчий «жгут», де архітектурна логіка переплітається з музичною гармонією та живописною експресією. Його науковий доробок, що налічує 200 статей та 30 монографій, доповнюється 150 музичними композиціями та понад 150 авторськими гобеленами. Надихнувшись свого часу концепцією синтезу мистецтв, подібною до ідей Мікалоюса Чюрльоніса, Майстер створює власні виставкові простори, де макети церков знаходяться поруч із музикою та декоративно-прикладними творами, створюючи цілісне враження від життєвого пошуку. Для своїх студентів він постає не просто викладачем, а Майстром-орієнтиром, який навчає на власному прикладі через методичний підхід «Зроби краще!».

Творче кредо Олега Слепцова знаходить своє найчесніше відображення у думках його учнів, які виступають своєрідним «лакмусовим папірцем» його життєвої та педагогічної філософії. Студенти, спровоковані на відвертий діалог після перегляду його фільму-концерту «Мелодії кохання. Романтичний джаз» (рис. 2), почали замислюватися над глибокими питаннями професійної місії. Вони усвідомлюють, що архітектор — це не просто професія, а спосіб служіння та «вміння читати нематеріальне», де простір має приводити людину до стану цілісності та гармонії. Студентські рефлексії підтверджують, що архітектура починається не з креслення, а з емпатії та здатності чути світ.

Ця освітня «провокація» Майстра дозволила студентам зрозуміти, що в творчості можливо все, якщо поєднувати технічну дисципліну з внутрішньою свободою. Вони бачать у постаті свого вчителя приклад того, як можна бути «Учнем, Учителем і Майстром в одній особі», постійно підтримуючи вогонь творення. Голос студентства, який звучить у їхніх есе, свідчить про готовність нової генерації архітекторів не просто будувати, а створювати «людяні» простори, що зцілюють душу. Таким чином, життєвий шлях Олега Слепцова, відбитий у свідомості його вихованців, доводить, що призначення архітектора — залишати на Землі сліди, які ведуть у Вічність.

Рис. 1. Мелодії кохання. Романтичний джаз. Концерт в Carribbean Club, Київ

Синтез мистецтв як каталізатор професійної рефлексії

Використання музики як об'єкта для архітектурної рефлексії ґрунтується на історичному та філософському зв'язку між цими видами мистецтва. Як зазначав студент, Ріхард Вагнер прагнув створити «Gesamtkunstwerk» — синтез мистецтв, здатний змінити життя суспільства. Інший студент цитує відому фразу: «архітектура — застигла музика», хоча й корегує її: «Жива. Та, що рухається в часі».

Джаз О. Слепцова, який студенти описують як «тиху подію внутрішнього масштабу», «розмову без слів», та «звуковий простір, що дихає», став ідеальною метафорою для усвідомлення суті архітектури. Студенти зауважують, що, як і в джазі, «пауза — це теж звук», а в архітектурі «Порожнеча — це теж матеріал. Тиша — це теж сенс». Цей досвід дозволив їм усвідомити, що архітектура вимірюється не лише лінійкою й нормами, а «глибиною переживання». Музика нагадала студентам, що у будь-якій діяльності важливо «знайти свій ритм, свою мелодію та свій спосіб висловлювати ідеї».

Аналіз студентських есе дозволив чітко окреслити професійні цінності майбутніх архітекторів, підтверджуючи ефективність методичного підходу, спрямованого на формування гуманістичного світогляду.

Рис. 2. Діалог О.С. Слєпцова та студентів старших курсів після перегляду фільму-концерту «Мелодії кохання. Романтичний джаз»

Рис. 3. Виставка робіт О.С. Слєпцова «Синергія творчості» у Збарзькому замку, 2026 р.

Рис. 4. Вручення дипломів випусникам кафедри ОА та АП

Рис. 5. Відбиток руки та підпис О.С. Слепцова для зали почесних особистостей готелю Palads Hotel, Віборг, Данія

Рис.6. Афіша лекцій, вітання в Харбінському технічному університеті НІТ

Рис. 7. Лекція-екскурсія для студентів в гімназії біотехнологій №177

Рис. 8. Захист курсових робіт першого курсу, екскурсія дерев'яними церквами Київської обл.

Місія архітектора

Студенти сходяться на думці, що місія архітектора сьогодні значно ширша, ніж технічне проектування. Вона полягає у створенні «гармонії між людиною, природою і технологіями». Архітектор має бути посередником: між світом матеріальним і духовним, між минулим і майбутнім, між технікою, природою та людиною.

Ключові аспекти місії:

1. Гуманність та емоційний Комфорт: створення просторів, де люди почуваються захищено, натхненно, спокійно. Архітектура має «не тиснути, а дихати».
2. Соціальна та екологічна відповідальність: необхідність враховувати принципи сталого розвитку, зміни клімату, екологічність і інклюзивність. Участь у відбудові країни — це «відновлення довіри, спокою, ідентичності».
3. Формування сенсів: архітектура повинна «не лише служити, а й говорити», бути «каталізатором пробудження самосвідомості», формувати «справжні сценарії життя».

Критичні навички

Студенти чітко розділяють необхідні технічні та гуманітарні компетенції.

- Технічний Фундамент: Знання конструкцій, матеріалів, норм, урбаністики, 3D-моделювання (CAD, BIM).
- Гуманітарна чутливість (критичне): критично важливими є «емпатія, увага до деталей, відчуття простору і світла». Архітектор має володіти психологічними якостями — спостережливістю, емпатією, бути філософом, психологом і митцем. Потрібно «вміти читати нематеріальне» та «чути світ», а також «розуміти, що спрацює, а що — ні».

Розуміння творчості

Творчість, як внутрішній імпульс, є центральною темою рефлексій. Студенти описують її не як «чарівну іскру», а як «процес пошуку гармонії між раціональним і емоційним». Це «поєднання уяви, інтуїції, знань і почуттів».

Характеристики творчості:

- Свобода і дисципліна: творчість — це «свобода, яка поєднується з відповідальністю», це вміння поєднувати «внутрішню свободу й структуровану роботу».
- Пошук нового: це «здатність бачити звичне по-новому», знаходити сенс там, де інші бачать лише форму чи буденність. Це «внутрішній рух, що прагне знайти форму для відчуття, ідеї чи мрії».
- Комунікація: творчість — це «діалог із простором і людьми», «комунікація між людьми», це «найщиріше розкриття власних почуттів».

У цьому сенсі, творчість архітектора, як і джаз (який поєднує структуру та імпровізацію), є постійним діалогом між обмеженнями (нормами, функцією) та натхненням.

Методичний підхід, що базується на принципі власного прикладу, підтверджує свою ефективність у вихованні архітекторів нової генерації. Залучення студентів до осмислення творчості через призму абстрактного мистецтва (як-от фільм-концерт О. Слєпцова) стимулювало глибоку рефлексію щодо професійної ідентичності. Отже:

1. Професійна ідентичність: студенти чітко усвідомлюють, що роль архітектора сьогодні — це роль медіатора та гуманіста. Їхні мрії зосереджені на створенні «людяних», гармонійних і безпечних просторів, що допомагають людям відчувати «світло — зовнішнє і внутрішнє».
2. Комплексність навичок: Майбутні фахівці розуміють, що архітектура вимагає синтезу технічної точності та емоційного інтелекту. Необхідні знання (конструкції, норми, софт) є лише фундаментом; критичною ж є емпатія, інтуїція та вміння слухати світ.
3. Творчість як життєвий шлях: творчість сприймається як свобода, поєднана з внутрішньою дисципліною та відповідальністю. Вона є способом мислення, що дозволяє перетворювати внутрішній світ у реальний простір, який «може торкнутися інших».

Таким чином, використання прикладу творчої особистості та інтеграція різних видів мистецтва в навчальний процес є потужним засобом для формування цілісного, свідомого та гуманного

архітектора, здатного долати виклики сьогодення, особливо в контексті відновлення та розвитку українських міст.

Висновки. Підсумовуючи результати дослідження життєвого та творчого шляху Олега Семеновича Слепцова, ми приходимо до висновків, що постать Майстра є визначальним орієнтиром для сучасної архітектурної освіти та практики. Його діяльність демонструє унікальний тип архітектора-ренесансника, для якого постійний саморозвиток є єдиним можливим способом існування в професії.

Можна виділити наступні ключові аспекти:

1. Цілісність творчого методу. Олег Слепцов втілює ідеал «деміурга», чия сила поєднує архітектуру, музику, живопис та наукову і художню писемність у єдиний творчий «джгут». Його авторський метод базується на принципі завершеності: понад 400 проєктів (зокрема 120 сакральних об'єктів), 150 музичних творів, 150 гобеленів та понад 200 наукових праць є матеріальним підтвердженням того, що кожен етап задуму Майстер звикнув вінчати конкретним результатом.

2. Педагогічна спадкоємність. 40-річний досвід викладання в університеті, з яких 16 років — на посаді завідувача кафедри, дозволив Олегу Семеновичу сформувати потужну гілку Київської архітектурної школи. Підготовка понад 20 учнів, які успішно захистили дисертації, свідчить про ефективність його авторського методу. Майстер не просто транслює знання, а власним прикладом надихає на пошук свого місця в житті як основного вектора розвитку особистості.

3. Технологічно-емоційна педагогіка. Авторський метод Олега Семеновича Слепцова належить до найкращих зразків застосування технологічно-емоційної педагогіки. Цей підхід майстерно поєднує використання сучасних медіаплатформ (YouTube, Instagram, TikTok) із глибокими мотиваційно-емоційними прийомами, що виявилось критично важливим в умовах дистанційного навчання. Він також відповідає засадам сучасної західної "ALIVE" педагогіки, або "живої педагогіки", терміну, що розшифровується як "Емоційне навчання як Цінність Освіти". Цей підхід забезпечує розгляд практичного досвіду викладачів та закріплення теорії дисциплін спільними проєктами студентів і викладачів.

4. Синтез мистецтв як основа світогляду. Надихнувшись ідеями синтезу мистецтв (подібно до концепцій М. Чюрльоніса), Олег Слепцов створює унікальний продукт, де архітектурна форма нерозривно пов'язана з емоційним впливом музики та візуальною експресією гобелена, вітража, керамічного чи кам'яного барельєфного витвору. Його виставки, де архітектурні макети знаходяться поруч з іншими формами творчості, стають простором для формування нового інтелектуального продукту.

5. Студентська рефлексія як мірило істини. Реакція студентів на творчість Майстра є тим «лакмусовим папірцем», що підтверджує життєздатність його кредо. Через відвертий діалог та освітню «провокацію» студенти усвідомлюють, що в архітектурі можливо все, якщо вона базується на емпатії, внутрішній правді та служінні людині. Думки учнів, відображені в їхніх есе, демонструють готовність нової генерації архітекторів сприймати професію не лише як технічне проєктування, а як місію творення гармонійного світу. Особливе місце в системі Майстра займають практики соціально-емоційного навчання (SEL), де акценти розставлені на мотивації саме студентів — чи вважають вони навчальний процес корисним і практичним, чи веде він до усвідомлення професійних основ, чи формує він відчуття професійної гідності.

Таким чином, Олег Семенович Слепцов постає перед нами не просто як успішний практик, а як Вчитель-орієнтир, чие життя доводить: архітектор, який постійно вдосконалюється, стає кращим сам і робить кращим світ навколо. Його спадщина — це і зведені архітектурні будівлі, і й «запалений вогонь творіння» в очах і душах його учнів.

Бібліографія

1. Мирошниченко Е. Архитектор, художник, музыкант. Клип. Клуб // А.С.С. – 2004. - № 5. – С. 140-143.
2. Олег Слепцов. Мелодии души. Нотный сборник песен Олега Слепцова. — К.: PANMA YSTER, 2004. — 224 с.; илл. Музыкальный альбом.
3. Харченко Л. Гобелени Олега Слепцова // Чигиринські вісті. – 2004. – 11 серпня.
4. Трифонова О. Споглядання гармонії // Столиця. – 2004. – 19-25 листопада. - № 47.
5. Мелодия души. Архитектор – художник - музыкант Олег Слепцов // Киев: Цивилизация. – 2004. – № 1 (6). – С. 12-19.
6. Степаненко Ю. Он творит профессионально и с вдохновением ради развития украинского государства // Вітражі сьогодення. – 2005. - №11. – С. 46-51.
7. Слепцов Олег Семенович // Україна. Епоха. Постаті. – Київ: Видавничий дім «Україна», 2005. – С. 354-355.
8. Кроп Т. Мелодії архітектора // Демократична Україна. – 2005. - 17 травня. - № 71. – С 10.
9. Муратова В. Человек-результат // Киевские ведомости. – 2005. – 16 мая. - № 16. – С. 11.
10. Зодчий – оркестр и мелодики его души // А+С. – 2005. - № 3. - С . 62-63.
11. Ивашко Ю. Кое-что о гобеленах // COSMOLADY. – 2006. - №1/2 – С.126-127.
12. Зінченко Н. Мелодії художника // Хрещатик. – 2006. – 29 ноября. -№ 177 (2972). – С. 9.
13. Муратова В. Три в одном // Киевские ведомости. - 2006. – 27 ноября. - № 257 (3925). – С. 13.
14. Олег Слепцов // Ф+С. – 2006. - № 4. Топ 100: Архитекторы Украины. – С. 97.
15. Реклама. Концерт «Мелодії душі. Олег Слепцов» в Міжнародному центрі культури і мистецтв («Жовтневий палац») // Вечірній Київ. - 2006. – 17 березня. - №48 (17706). С. 6.
16. Реклама. Концерт «Олег Слепцов. Мелодії художника» в Національному палаці «Україна» // Хрещатик - 2006. – 28 листопада . - С. 14
17. Что делать в Киеве? Мелодии художника / Сегодня. Афиша дня. – 29 ноября 2006. – С. 32.
18. Степаненко Ю. Олег Слепцов: 50 лет вдохновения... // Вітражі сьогодення. 2007. - № 1. - С. 41-47.
19. Каминіна Н. Архітектурна сюїта // Хрещатик. – 2007. 22 травня. – С. 2.
20. Олег Слепцов: Архитектор – Художник – Музыкант. / Редкол.: М.Е. Гуйда, Н.М. Демин, В.И. Ежов и др. – К.: Издательский дом А+С, 2008. – 324 с.; илл. / Украинская академия архитектуры, научно-проектное архитектурное бюро ЛИЦЕНЗИАРХ. – Книга Первая из Серии: «НАУКА-ПРАКТИКА-ТВОРЧЕСТВО». Альбом-монография.
21. Демин Н.М. Олег Слэпцов: полвека не зря // журнал А+С. - №1, 2008 – с.154.
22. Валентин Штолько. Про архітектора Олега Слепцова. Вступне слово. / Олег Слепцов: Архитектор - Художник – Музыкант. – Киев: Издательский дом А+С, 2008. – 8-9с.
23. Валентин Ежов. От учителя – любимому ученику. Вступительное слово. / Олег Слепцов: Архитектор - Художник – Музыкант. – Киев: Издательский дом А+С, 2008. – 14-15с.
24. Михайло Гуйда. Архітектурно-музичний гобелен Олега Слепцова Вступне слово. / Олег Слепцов: Архитектор - Художник – Музыкант. – Киев: Издательский дом А+С, 2008. – С. 158.
25. Архитекор Злотник. Не Музыка – мелодия души. Вступительное слово. / Олег Слепцов: Архитектор - Художник – Музыкант. – Киев: Издательский дом А+С, 2008. – С. 266-277.
26. Захарова В. Архитектурные пейзажи // Заря региона. – 2010. – 19 мая. – № 19 (256). – С. 16.
27. Деяк В. Олег Слепцов – архітектор, художник, музикант // Нарцисова долина. 2010. – 30 липня. - № 30 (158).- С. 8.
28. Чегусова З. «Ренесансний» розмах Олега Слепцова // День. – 2013. – 21 лютого. №32 (3915). – С. 9.
29. Callum Keown. Tapestries bring Dreaming Spires to Life // Oxford Mail. – 2015. – February 20. – p.17.
30. Ефанова М. Харьковский архитектор пишет музыку и тклет гобелены // Вечерний Харьков. 2016. 12 ноября. - №127 – С. 2.

31. Walusley Andrew. Hanging designs. Ukrainian architect Oleg Sleptsov // Oxford Times. 2016. February 26. – p.25.
32. Архітектурний пейзаж: В Харькове відкрилась виставка киевського архітектора [Електронний ресурс]: - Електронні данні. – Режим доступу: <http://misto.kh.ua/main/2185-gobeleny.html> – (дата звернення 10.11.2016). – Назва з екрану.
33. Афанасьев А. Вытканная архитектура Олега Слепцова [Электронный ресурс: - Електронні данні. – Режим доступу: <http://www.cultura.kh.ua/ru/news/5092-vitkana-arhitektura-olega-sleptsova> - (дата звернення 23.05.2017). - Назва з екрану.
34. Геращенко І. Виставки. Художник зупиняє мить.../ Архітектура. - Будівництво // К.: КНУБА. 2017. Листопад-грудень. -№11-13 (1495-1497). – С. 3.
35. Oleg Sleptsov. Orthodox Church Architecture: From Concept to Implementation.– Kiev: A+C; Istanbul, Printed and Publishing by Soncag Publishing, www.soncaguyayincilik.com.tr, 978-605-7539-54-0, 2019 – 608 p., ill. / Ukrainian Academy of Architecture, Kiev National University of Building and Architecture, LICENCE&ARCH ARCHITECTURAL PRACTICE. – The Book Eighth / second edition of Series: «SCIENCE-PRACTICE-CREATIVITY». Architectural Book.
36. Слепцов О.С., Івашко Ю.В., Ушаков Г.Н., Яковенко М.К.. Кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування 55 років: еволюція, особистості, надбання, сьогодення. Архітектурний вісник КНУБА. Київ, 2020. Вип. 20-21. С. 10-40. <https://doi.org/10.32347/2519-8661.2019.20.10-40>
37. Івашко Ю.В., Пономаренко Г.О., “Авторський стиль” православних храмів О. С. Слепцова, Архітектурний вісник КНУБА.– К.: КНУБА, 2020.– Вип.20-21.– С. 41-62. <https://doi.org/10.32347/2519-8661.2019.20.41-62>
38. Нікітін В. (Африканич) "Мудрість освіти" – Київ: видавництво "Колесо життя", 2024 р. – 268с. ISBN 9789661501187
39. Зоя Чегусова. Професійне декоративне мистецтво України доби глобалізації / Professional decorative art of Ukraine in the era of globalization / гол. ред.. Г. Скрипник; ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України. Київ, 2023, С. 306-309 (укр. англ. тексту).
40. Oleg Sleptsov. In Search of the Colour / Kiev: A+C, 2023. – 16 p.
41. His ALL Holiness Bartholomew I of Constantinople to the book of Oleg Sleptsov. Review. / Oleg Sleptsov. Orthodox Church Architecture. From Concept to Implementation / Kyiv: A+C, 2025 – 808 p., ill / The Book Twenty fifth the fifth edition of Series: «SCIENCE-PRACTICE-CREATIVITY». Text forhigner education institutions / Ukrainian Akademy of Architecture, Kiev National University of Building and Architecture, LICENCE&ARCH ARCHITECTURAL PRACTICE.
42. Ukraine`s new embassy complex opens in Turkish capital Ankara / Business Ukraine, ACC, 2026, 52, 54 p.
43. Oleg Sleptsov - Those eyes [Електронні данні. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=WoHiKAm_dZU - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
44. Oleg Sleptsov - 4 сторони світла [Електронні данні. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=M_QS7aYjSo8 - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
45. Oleg Sleptsov - Духовний центр ВІЙСЬКОВИЙ КАПЕЛАН [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=LHOxqGBOKZA> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
46. Oleg Sleptsov - "I love you so much" [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=QpnjOG67y-s> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
47. Oleg Sleptsov - "Loneliness" [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=uPNdxRic6dg> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
48. Oleg Sleptsov – Happiness [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=QI9pVNPqUhg> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
49. Oleg Sleptsov - "I will write a sonnet" [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=EEvUARHYIOo> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
50. Oleg Sleptsov - "Flirting" [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=PEJJncVTLbk> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.

51. Oleg Sleptsov - "Prophecy" [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=AnxZOZCM0Ko> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
52. Oleg Sleptsov - "Wedding present" [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=3PHBv3UDVg8> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.
53. Oleg Sleptsov - Романтичний Джаз «Мелодії Кохання» [Електронні данні. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=FUXCGF51ZZw> - (дата звернення 5.05.2026). - Назва з екрану.

Bibliography

1. Miroshnichenko E. Architect, artist, musician. Clip. Club // A.S.S. – 2004. - No. 5. – P. 140-143.
2. Oleg Sleptsov. Melodies of the soul. Sheet music collection of Oleg Sleptsov's songs. — К.: PANMAYSTER, 2004. — 224 p.; ill. Musical album.
3. Kharchenko L. Gobelins of Oleg Sleptsov // Chigirinsky news. – 2004. – August 11.
4. Trifonova O. Contemplation of harmony // Capital. – 2004. – November 19-25. - No. 47.
5. Melody of the soul. Architect - artist - musician Oleg Sleptsov // Kyiv: Civilization. – 2004. – No. 1 (6). – P. 12-19.
6. Stepanenko Yu. He creates professionally and with inspiration for the development of the Ukrainian state // Stained Glass of the Present. – 2005. - No. 11. – P. 46-51.
7. Sleptsov Oleg Semenovich // Ukraine. Epoch. Figures. – Kyiv: Publishing House "Ukraine", 2005. – P. 354-355.
8. Krop T. Melodies of the architect // Democratic Ukraine. – 2005. - May 17. - No. 71. – P. 10.
9. Muratova V. The human result // Kyiv newspapers. - 2005. - May 16. - No. 16. – P. 11.
10. Zodchii - the orchestra and melodies of the soul's ego // A+S. – 2005. - No. 3. - S. 62-63.
11. Ivashko Yu. Something about tapestries // COSMOLADY. – 2006. - No. 1/2 – P.126-127.
12. Zinchenko N. Melodies of the artist // Khreshchatyk. - 2006. - November 29. - No. 177 (2972). - p. 9.
13. Muratova V. Three in one // Kyiv newspapers. - 2006. - November 27. - No. 257 (3925). – P. 13.
14. Oleg Sleptsov // F+S. – 2006. - No. 4. Top 100: Architects of Ukraine. – P. 97.
15. Advertisement. Concert “Melodies of the Soul. Oleg Sleptsov” at the International Center for Culture and Arts (“October Palace”) // Evening Kyiv. - 2006. - March 17. - No. 48 (17706). P. 6.
16. Advertisement. Concert “Oleg Sleptsov. Melodies of the Artist” at the National Palace “Ukraine” // Khreshchatyk - 2006. - November 28. - P. 14
17. What to do in Kiev? Melodies of the Artist / Today. Poster of the day. – November 29, 2006. – P. 32.
18. Stepanenko Yu. Oleg Sleptsov: 50 years of inspiration... // Stained glass windows of today. 2007. - No. 1. - P. 41-47.
19. Kaminina N. Architectural suite // Xreshchatyk. – 2007. May 22. - P. 2.
20. Oleg Sleptsov: Architect – Artist – Musician. / Editor: M.E. Guida, N.M. Demin, V.I. Ezhov et al. – К.: Izdatelsky dom A+S, 2008. – 324 p.; ill. / Ukrainian Academy of Architecture, Scientific and Design Architectural Bureau LICENSiARCH. - Book First of the Series: "SCIENCE-PRACTICE-CREATURE". Monograph album.
21. Demin N.M. Oleg Sleptsov: half a century is not in vain // journal A+S. - No. 1, 2008 – p. 154.
22. Valentin Shtolko. About the architect Oleh Sleptsov. An introductory word. / Oleg Sleptsov: Architect - Artist - Musician. – Kyiv: Izdatelsky dom A+S, 2008. – 8-9 p.
23. Valentin Ezhov. From the teacher to the beloved student. Introductory word. / Oleg Sleptsov: Architect - Artist - Musician. – Kyiv: Izdatelsky dom A+S, 2008. – 14-15 p.
24. Mykhailo Huida. Architectural and musical tapestry of Oleh Sleptsov Foreword. / Oleg Sleptsov: Architect - Artist - Musician. - Kyiv: Izdatelsky dom A+S, 2008. - P. 158.
25. Architect Zlotnyk. No. Music is the melody of the soul. Introductory word. / Oleg Sleptsov: Architect - Artist - Musician. - Kyiv: Izdatelsky dom A+S, 2008. - P. 266-277.
26. Zakharova V. Architectural landscapes // Dawn of the region. - 2010. - May 19. – No. 19 (256). - p. 16.
27. Deyak V. Oleg Sleptsov – architect, artist, musician // Narcisova Dolina. 2010. - July 30. - No. 30 (158). - P. 8.
28. Chegusova 3. "Renaissance" sweep of Oleg Sleptsov // Day. - 2013. - February 21. #32 (3915). - p. 9.

29. Callum Keown. Tapestries bring Dreaming Spires to Life // Oxford Mail. – 2015. – February 20. – year 17.
30. Efanova M. Kharkiv architect writes music and weaves tapestries // Evening Kharkiv. 2016. November 12. - #127 – p. 2.
31. Walusley Andrew. Hanging designs. Ukrainian architect Oleg Sleptsov // Oxford Times. 2016. February 26. - r.25.
32. Architectural landscape: An exhibition of a Kyiv architect opened in Kharkiv [Electronic resource]: - Electronic data. - Access mode: <http://misto.kh.ua/main/2185-gobeleny.html> - (access date 11/10/2016). – Name from the screen.
33. Afanasyev A. Woven architecture of Oleg Sleptsov [Electronic resource: - Electronic data. – Access mode: <http://www.cultura.kh.ua/ru/news/5092-vitkana-arhitektura-olega-sleptsova> - (access date 23.05.2017). - Title from the screen.
34. Gerashchenkova I. Exhibitions. The artist stops the moment.../ Architecture. - Construction // K.: KNUBA. 2017. November-December. -№11-13 (1495-1497). – P. 3.
35. Oleg Sleptsov. Orthodox Church Architecture: From Concept to Implementation.– Kiev: A+C; Istanbul, Printed and Publishing by Soncag Publishing, www.soncagyayincilik.com.tr, 978-605-7539-54-0, 2019 – 608 p., ill. / Ukrainian Academy of Architecture, Kiev National University of Building and Architecture, LICENCE&ARCH ARCHITECTURAL PRACTICE. – The Book Eighth / second edition of Series: «SCIENCE-PRACTICE-CREATIVITY». Architectural Book.
54. 36. Sleptsov O.S., Ivashko Yu.V., Ushakov G.N., Yakovenko M.K.. Department of Fundamentals of Architecture and Architectural Design 55 years: evolution, personalities, achievements, present. Architectural Bulletin of KNUBA. Kyiv, 2020. Issue 20-21. P. 10-40. . <https://doi.org/10.32347/2519-8661.2019.20.10-40>
55. 37. Ivashko Y.V., Ponomarenko G.O., “Author's Style” of Orthodox Churches by O. S. Sleptsova, Architectural Bulletin of the KNUBA.– K.: KNUBA, 2020.– Issue 20-21.– P. 41-62. <https://doi.org/10.32347/2519-8661.2019.20.41-62>
38. Nikitin V. (Afrikanich) "Wisdom of Education" – Kyiv: Publishing House "Wheel of Life", 2024 – 268p. ISBN 9789661501187
39. Zoya Chegusova. Professional decorative art of Ukraine in the era of globalization / ed. by G. Skrypnyk; M.T. Rylsky Institute of Fine Arts of the National Academy of Sciences of Ukraine. Kyiv, 2023, P. 306-309 (Ukrainian English text).
40. Oleg Sleptsov. In Search of the Color / Kiev: A+C, 2023. – 16 p.
41. His ALL Holiness Bartholomew I of Constantinople to the book of Oleg Sleptsov. Review. / Oleg Sleptsov. Orthodox Church Architecture. From Concept to Implementation / Kyiv: A+C, 2025 – 808 p., ill / The Book Twenty fifth the fifth edition of Series: "SCIENCE-PRACTICE-CREATIVITY". Text for higher education institutions / Ukrainian Academy of Architecture, Kiev National University of Building and Architecture, LICENSE&ARCH ARCHITECTURAL PRACTICE.
42. Ukraine's new embassy complex opens in Turkish capital Ankara / Business Ukraine, ACC, 2026, 52, 54 p.
43. Oleg Sleptsov - Those eyes [Electronic data. – Access mode: https://www.youtube.com/watch?v=WoHiKAm_dZU - (access date 5.05.2026). - Screen name.
44. Oleg Sleptsov - 4 sides of the world [Electronic data. – Access mode: https://www.youtube.com/watch?v=M_QS7aYjSo8 - (access date 5.05.2026). - Screen name.
45. Oleg Sleptsov - Spiritual center MILITARY CHAPLAIN [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=LHOxqGBOKZA> - (access date 5.05.2026). - Screen name.
46. Oleg Sleptsov - "I love you so much" [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=QpnjOG67y-s> - (access date 5.05.2026). - Screen name.
47. Oleg Sleptsov - "Loneliness" [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=uPNdxRic6dg> - (access date 5.05.2026). - Screen name.
48. Oleg Sleptsov – Happiness [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=QI9pVNPqUhg> - (access date 5.05.2026). - Screen name.

49. Oleg Sleptsov - "I will write a sonnet" [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=EEvUArHYIOo> - (access date 5.05.2026). - Screen title.
50. Oleg Sleptsov - "Flirting" [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=PEJJncVTLbk> - (access date 5.05.2026). - Screen title.
51. Oleg Sleptsov - "Prophecy" [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=AnxZOZCM0Ko> - (access date 5.05.2026). - Screen title.
52. Oleg Sleptsov - "Wedding present" [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=3PHBv3UDVg8> - (access date 5.05.2026). - Screen title.
53. Oleg Sleptsov - Romantic Jazz "Melodies of Love" [Electronic data. – Access mode: <https://www.youtube.com/watch?v=FUXCGF51ZZw> - (access date 5.05.2026). - Screen name.

Marharyta Yakovenko ¹, Maryna Malyhina ²

¹ candidate of architecture, associate professor

Department of Fundamentals of Architecture and Architectural Design, KNUBA

iakovenko.mk@knuba.edu.ua

orcid.org/0000-0002-1080-3443

² psychologist

AUTHENTIC TEACHING METHOD OF THE ARCHITECT OLEH SLEPTSOV

© Yakovenko M. K., Malyhina M. P., 2026

Abstract: The article highlights authentic teaching method of the architect Oleh Sleptsov in the context of teacher training of future architects by being a role model. The primary focus is on the analysis of the reflective feedback of senior students (5th and 6th year of studies) after watching the musical film "Oleh Sleptsov. Melodies of Love. Romantic Jazz". Essays written by students reveal the aim of the professional self-identification, their understanding of the architect's mission, critical skills and the essence of creativity. It is proved that the abstract art, such as music, serves as an effective catalyst to form the holistic outlook combining technical logic with emotional sensitivity. Based on student reflections, it is confirmed that a modern architect is not just a technical specialist but also a philosopher, a psychologist, and a mediator between society, nature, and technology.

Nowadays modern architects face numerous challenges: environmental issues, rapid urbanization, social crises, and technological progress. In the context of global changes, and particularly the post-war reconstruction of Ukraine, the architect's mission acquires a new, profound meaning. Therefore the architect bears responsibility not only for the city's view but also for the emotional balance of the society, its aesthetic culture and overall sense of harmony. Consequently, higher education should train not only technically competent individuals but also well-rounded personalities capable of systemic, conceptual, and human-centered thinking. The relevance of this study lies in highlighting a methodology approach that, through personal example and the integration of art, stimulates awareness of the professional self-identification and brings up values enabling to transform spaces people live in.

Innovative approach of this authentic method lies in the use of abstract art (jazz) to stimulate professional reflection and integrate humanistic values. According to students, this art form acts as a catalyst for internal dialogue, revealing the architect's "inner truth". This teaching method implemented as a professional career storytelling case of the architect Oleh Sleptsov inspired students to reflect on their future professional careers from the viewpoint of their personal responsibility.

Keywords: Architectural education, methodological approach, authentic method, professional reflection, synthesis of arts, architect's mission, creativity, humanistic architecture.